

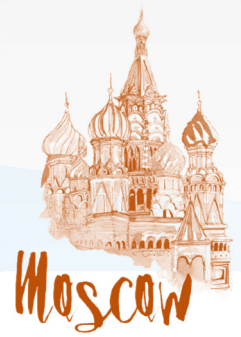
ข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

1 มิถุนายน 2565

กระทรวงพาณิชย์
Ministry of Commerce

นำเข้าคู่ขนานผ่านการค้าปลีกออนไลน์

“การนำเข้าแบบคู่ขนาน” (Parallel Import) คือ การนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้รับอนุญาตให้นำสินค้าเข้ามาจัดจำหน่ายจากผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยสินค้านั้นเป็นของแท้แต่ไม่มีการตรวจสอบและมักจะนำไปขายในตลาดสีเทาหรือตลาดมืด

เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ ผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติบางรายเริ่มประกาศระงับการส่งมอบและการดำเนินงานของโรงงานในรัสเซีย กลุ่มแรกได้แก่ German Daimler, Swedish Volvo, American General Motors, Volkswagen และอื่น ๆ ซึ่งเกือบจะในทันทีที่ปัญหาด้านโลจิสติกส์เกิดขึ้นในตลาดโลก เส้นทางการจัดส่งปกติพังทลายลง เป็นผลให้แม้แต่ชิ้นส่วนที่ใช้แล้วก็ยากที่จะส่งมอบให้ได้ ด้วยเหตุนี้ตัวแทนจำหน่ายในรัสเซียเริ่มขาดอะไหล่แท้ อย่างเช่นสมาคมผู้จัดจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์ (ADAK) ได้แจ้งเรื่องการระงับการส่งมอบ

Roman Timashov ผู้อำนวยการฝ่ายบริการของ Avtodom Altufyevo เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับสต็อกสินค้าส่วนประกอบรถยนต์ยังเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากการขายปลีกออนไลน์สามารถจัดหาสินค้าที่เหมาะสมได้ก็จะเป็นการตอบโจทย์

Sergei Burgazliev ผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านรถยนต์กล่าวว่าแนวคิดในการขายอะไหล่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่ใช่เรื่องใหม่ ประเด็นสำคัญสำหรับผู้มีส่วนร่วมในตลาดตอนนี้คือการขนส่ง ข้อกำหนด และเงื่อนไขสำหรับการจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ไปยังรัสเซีย ยิ่งไปกว่านั้นการหาซัพพลายเออร์รายใหม่สำหรับส่วนประกอบดั้งเดิมนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

แพลตฟอร์มขายปลีกออนไลน์เปิดตัวการขายชิ้นส่วนอะไหล่สำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถเพื่อการพาณิชย์ที่นำเข้ามาในรัสเซียโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ถือลิขสิทธิ์ โดยผ่านการนำเข้าแบบขนานจากเอเชีย CIS และยุโรป ผู้เชี่ยวชาญระบุว่าขณะนี้ยังไม่ชัดเจนว่าผู้ให้บริการรถยนต์อย่างเป็นทางการจะยอมรับชิ้นส่วนอะไหล่ดังกล่าวเพื่อซ่อมแซมรถให้ลูกค้าหรือไม่ ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคกำหนดให้ผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบต่อผลที่ตามมาหลังจากใช้อะไหล่คุณภาพต่ำที่ผู้บริโภคนำมาเอง

ในเดือนพฤษภาคม แพลตฟอร์มออนไลน์รายใหญ่ Wildberries ได้เริ่มค้าสินค้าชิ้นส่วนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถเพื่อการพาณิชย์ให้กับลูกค้าได้แก่ เครื่องยนต์ ระบบเชื้อเพลิง ระบบส่งกำลัง อุปกรณ์ไฟฟ้า อะไหล่สำหรับระบบการขับเคลื่อน การบังคับเลี้ยว และอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้นลูกค้าสามารถสั่งซื้อชิ้นส่วนได้ไม่เพียงแต่ในรัสเซีย แต่ยังครอบคลุมประเทศเพื่อนบ้านอย่าง เบลารุส คาซัคสถาน อาร์เมเนีย และคีร์กีซสถานด้วย

นอกเหนือจากการเปิดตัวสินค้าใหม่ข้างต้นแล้ว กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์เองก็เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างมากถึง 1 ล้านรายการ ในขณะที่มีจำนวนรวมมากกว่า 2.2 รายการแล้ว โดยบริษัทมีแผนจะขยายเพิ่มอีก 2 เท่าตัวในปี

ตั้งแต่เปิดตัวตลาดการนำเข้า "สีเทา" ปริมาณของแพลตฟอร์มค้าปลีกออนไลน์และจำนวนผู้ค้าก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วงต้นเดือนมีนาคมคณะรัฐมนตรีได้ประกาศให้การนำเข้าแบบคู่ขนานเป็นสิ่งถูกกฎหมาย

ภายในสิ้นปีนี้ โดยเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม ได้มีการจัดเตรียมรายการสินค้าที่สามารถนำเข้ารัสเซียได้โดยไม่ต้องทำข้อตกลงกับผู้ถือลิขสิทธิ์ ซึ่งรวมทั้งชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย

ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน ผู้ค้ารายใหม่กว่า 106,000 รายที่ลงทะเบียนกับ Wildberries ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นมากเป็นประวัติการณ์ เมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา มีผู้ประกอบการแค่เกือบครึ่งเดียว โดยรวมแล้วขณะนี้มียุทธกิจผู้ค้ามากกว่า 700,000 รายบนพื้นที่การค้า ซึ่งก็เป็นแนวโน้มที่คล้ายกันกับแพลตฟอร์มออนไลน์ Yandex โดยในช่วงไตรมาสแรกของปีนี้มีจำนวนผู้ค้าบนเว็บไซต์เพิ่มขึ้นกว่าสามเท่าเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว

ส่วนแพลตฟอร์มออนไลน์ Ozon ได้ขายชิ้นส่วนรถยนต์หลายรายการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 แต่จะมีการนำเข้าแบบคู่ขนานหรือไม่ยังไม่เป็นที่แน่ชัด แต่ไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2565 Ozon มียอดขายเพิ่มขึ้นห้าเท่าในหมวดนี้เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สินค้าที่เติบโตเร็วที่สุดได้แก่ ยางรถยนต์ ล้อ น้ำมันเครื่อง และวัสดุสิ้นเปลืองอื่นๆ แต่การนำเข้าสินค้าแบบคู่ขนานไม่ได้หมายความว่า จะปล่อยให้สินค้าลอกเลียนแบบจะออกสู่ตลาด โดยผู้ค้าต้องยืนยันยืนยันความเป็นต้นฉบับของผลิตภัณฑ์และสิทธิ์ในการขาย รวมทั้งยื่นแสดงเอกสารทั้งหมดตลอดห่วงโซ่อุปทาน อีกทั้งต้องยืนยันว่าผลิตภัณฑ์เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับปัจจุบัน ทั้งนี้กลไกการนำเข้าแบบคู่ขนานยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับตลาดรัสเซีย ดังนั้นแพลตฟอร์มออนไลน์จะต้องแจ้งให้ผู้ค้าทราบเกี่ยวกับกลไกการตรวจสอบสินค้าอย่างชัดเจน

การนำเข้าแบบคู่ขนานแสดงถึงความเป็นไปได้ของการนำเข้าจากประเทศใด ๆ ก็ตามที่มีสินค้านำเข้าโดยได้รับอนุญาตหรือยินยอมจากผู้ถือลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะใช้เส้นทาง การขนส่งใดๆ แต่การอนุญาตการนำเข้าแบบคู่ขนานไม่ใช่การทำให้สินค้าลอกเลียนกลายเป็นสิ่งถูกกฎหมาย เนื่องจากสินค้านำเข้าทั้งหมดยังคงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดทางด้านเทคนิคที่กำหนดไว้

Peter Shelishch ประธานสหภาพผู้บริโภครัสเซีย กล่าวว่าปัญหาในการเปลี่ยนอะไหล่และส่วนประกอบต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่เพียงพอด้วย

ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่าเมื่อ 20 ปีที่แล้ว เจ้าของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ร้อยละ 80 ใช้บริการอู่ซ่อมรถทั่วไปที่ไม่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการ แต่ต่อมาเมื่อยอดขายรถยนต์ใหม่เพิ่มขึ้นและตลาดตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ก่อตัวขึ้นทำให้ส่วนแบ่งตลาดของพวกเขาที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ขณะนี้แนวโน้มสูงว่าสัดส่วนจะกลับมาเพิ่มจำนวนขึ้นอีกครั้งจนกว่าผู้ผลิตรถยนต์ทั่วโลกจะยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร นอกจากนี้มิใช่ช่างในอู่ซ่อมรถทุกคนพร้อมจะให้บริการด้วยอะไหล่ที่ลูกค้านำมาเอง ความจริงก็คือตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเป็นผู้รับจ้างเหมาเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลที่ตามมาของชิ้นส่วนอะไหล่คุณภาพต่ำที่ลูกค้านำมาให้

อย่างไรก็ตาม ศูนย์บริการจำนวนมากที่ไม่ต้องการเสียลูกค้าไปก็พร้อมรับความเสี่ยงดังกล่าว แม้ชิ้นส่วนสำคัญของรถยนต์มักต้องได้รับการรับรองแต่ก็ไม่ได้ครอบคลุมชิ้นส่วนทั้งหมด ซึ่งไม่น่าเป็นไปได้ที่ผู้บริโภคจะเจาะลึกค้นคว้าสิ่งนี้เองและจะเป็นการง่ายและเชื่อถือได้มากกว่าที่จะไว้วางใจกับผู้ให้บริการที่รับผิดชอบคุณภาพอย่างเต็มที่

ขณะนี้ศูนย์บริการอย่างเป็นทางการมีทัศนคติเปิดกว้างมากขึ้นต่อปัญหาการให้บริการลูกค้าที่มาพร้อมกับอะไหล่ของตัวเอง และเป็นไปได้มากกว่าอะไหล่ที่สั่งซื้อทางออนไลน์จะได้รับการยอมรับในการให้บริการเพราะภายใต้เงื่อนไขปัจจุบันที่ไม่มีทางเลือก นอกจากนี้ผู้ซื้อสามารถรับสำเนาใบรับรองมาตรฐานจากแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เพื่อยืนยันคุณภาพของสินค้า

ที่มา: *Sales of auto parts through parallel imports began in the Russian Federation*, by Evgenia Pertseva & Anastasia Lvova, iz.ru

อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งในรัสเซียที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงที่สุดจากมาตรการคว่ำ

บาตรทางเศรษฐกิจโดยประเทศตะวันตกและพันธมิตร เนื่องจากผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ทั่วโลกหยุดสายการผลิตในรัสเซีย รวมทั้งไม่ส่งออกรถยนต์สำเร็จรูปและชิ้นส่วนยานยนต์ให้ด้วย ส่งผลให้ยอดขายรถยนต์หดตัวลงอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันศูนย์ให้บริการและอู่ซ่อมรถยนต์เริ่มขาดแคลนชิ้นส่วนสำหรับให้บริการแก่ลูกค้า อีกทั้งบริษัทประกันภัยก็ปรับเปลี่ยนเบี้ยประกันขึ้นสูงมากจากความไม่แน่นอนของการจัดหาอะไหล่ที่มีต้นทุนสูงขึ้น

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงหาทางออกด้วยการอนุญาตให้นำเข้าแบบคู่ขนานเพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว ซึ่งการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นช่องทางที่สะดวกที่สุดกับผู้บริโภค แต่ก็จะมีประเด็นปัญหาตามมาเกี่ยวกับการ

รับประกันชิ้นส่วนยานยนต์ที่ลูกค้าซื้อหามาเอง และจะเกิดปัญหาสินค้าลอกเลียนแบบในตลาดมากขึ้น

นอกจากนั้นแพลตฟอร์มออนไลน์รายใหญ่ในรัสเซียมักจะครอบคลุมตลาดเพื่อนบ้านด้วย จึงสะดวกที่จะจัดส่งสินค้ามาจากประเทศเหล่านั้นที่ไม่ได้ถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ

สินค้าส่งออกของไทยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้านลิขสิทธิ์ของบริษัทแม่ในต่างประเทศที่รวมคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจรัสเซีย ทำให้ไม่สามารถส่งออกสินค้าไปยังตลาดรัสเซียได้โดยตรง แต่อาจอาศัยช่องทางการส่งออกผ่านไปยังประเทศข้างเคียงที่มีสถานะเป็นสมาชิกสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชียด้วยกันและมีระบบการขนส่งระหว่างกันสะดวกก็น่าจะช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้านี้ได้

